

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001
тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83
E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,
themis@minjust.gov.ua,
Web: <http://www.minjust.gov.ua>,
код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Щербата Н.М.

foi+request-101886-
@fda.com.ua

Щодо надання інформації

Міністерство юстиції України розглянуло Ваш інформаційний запит від 23 травня 2022 року щодо, зокрема, надання інформації стосовно проставлення апостилю на документах про освіту Міністерства освіти і науки України, плати за апостилювання документів, сплати державного мита і відповідальності за порушення законодавства та в межах компетенції повідомляє.

Щодо оплати за надання послуг з проставлення апостиля на офіційних документах, виданих навчальними закладами, державними органами, підприємствами, установами і організаціями, що стосуються сфери освіти і науки, сплати державного мита.

Згідно з пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 року № 61 «Про надання повноважень на проставлення апостиля, передбаченого Конвенцією, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів» відповідно до статей 3, 4 і 6 Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів, 1961 року, до якої приєдналася Україна, Міністерству освіти і науки надано повноваження на проставлення апостиля, що посвідчує справжність підпису, ким виступала особа, яка підписала документ, у відповідному випадку автентичність печатки чи штампа, якими скріплюється документ, на офіційних документах, виданих навчальними закладами, державними органами, підприємствами, установами і організаціями, що стосуються сфери освіти і науки.

Наказом Міністерства освіти і науки України від 16 січня 2004 року № 21 «Про розмір та порядок оплати послуг з проставлення апостиля», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27 січня 2004 року за № 112/8711, встановлено плату за надання послуг з проставлення апостиля на офіційних документах, виданих навчальними закладами, державними органами, підприємствами, установами і організаціями, що стосуються сфери освіти і науки і призначені для використання на території інших держав.

Відповідно до пункту 7 Порядку проставлення в Міністерстві освіти і науки України апостиля на офіційних документах, виданих навчальними закладами, державними органами, підприємствами, установами і організаціями, що стосуються сфери освіти і науки, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України

СЕД АСКОД

Міністерство юстиції України

№ 40222/ПІ-Щ-1442/7.2.4 від 27.05.2022

Підписувач Банчук Олександр Анатолійович

Сертифікат 3ED5083160DBC59B04000000175A050059DB2900

Дійсний з 17.09.2021 9:38:54 по 17.09.2022 9:38:54

від 10 березня 2009 року № 220, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 березня 2009 року за № 262/16278, для отримання документів з апостилом необхідно подати до Міністерства освіти і науки України квитанцію про сплату коштів за надання послуг з проставлення апостиля у розмірі, встановленому відповідно до наказу Міністерства освіти і науки від 16 січня 2004 року № 21.

Пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 року № 550 «Деякі питання надання Міністерством освіти і науки і Міністерством економіки (у сфері інтелектуальної власності) платних адміністративних послуг» встановлено розмір плати за надання Міністерством освіти і науки платної адміністративної послуги з визнання і встановлення еквівалентності документів про освіту, виданих навчальними закладами іноземних держав, та документів про вищу духовну освіту, виданих закладами вищої духовної освіти.

Відповідно до пункту 6 Переліку платних адміністративних послуг, які надаються Міністерством освіти і науки і Міністерством економіки (у сфері інтелектуальної власності), визначеного у додатку до цієї постанови, належить *проставлення апостиля на офіційних документах, виданих навчальними закладами, державними органами, підприємствами, установами та організаціями, що стосуються сфери освіти і науки відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 16 січня 2004 року № 21.*

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 року № 924 «Питання національного інформаційного центру академічної мобільності» погоджено з пропозицією Міністерства освіти і науки, молоді та спорту щодо покладення на державне підприємство «Інформаційно-іміджевий центр», що належить до сфери управління Міністерства, функцій національного інформаційного центру академічної мобільності з метою виконання таких основних завдань, як, зокрема, проведення перевірки автентичності документів про освіту, виданих навчальними закладами України та інших держав.

Водночас, Закон України «Про адміністративні послуги» (далі – Закон) визначає правові засади реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб у сфері надання адміністративних послуг.

Згідно з пунктами 1, 3 частини першої статті 1 Закону адміністративна послуга – це результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або здійснення обов'язків такої особи відповідно до закону.

Суб'єкт надання адміністративної послуги - орган виконавчої влади, інший державний орган, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, державний реєстратор, суб'єкт державної реєстрації, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги.

Законом передбачено, що виключно законами, які регулюють суспільні відносини щодо надання адміністративних послуг, встановлюються найменування

адміністративної послуги та підстави для її одержання; суб'єкт надання адміністративної послуги та його повноваження щодо надання адміністративної послуги; перелік та вимоги до документів, необхідних для отримання адміністративної послуги; платність або безоплатність надання адміністративної послуги; граничний строк надання адміністративної послуги; перелік підстав для відмови у наданні адміністративної послуги.

Водночас зазначаємо, що законодавство у сфері надання адміністративних послуг складається з Конституції України, цього та інших законів, прийнятих відповідно до них нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері надання адміністративних послуг. Якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлені інші правила, ніж передбачені законодавством України у сфері надання адміністративних послуг, застосовуються правила міжнародного договору (пункти 1, 3 статті 1, частини перша, четверта статті 3, частина перша статті 5 Закону).

Отже, питання надання інформації щодо оплати за надання послуг з проставлення апостиля на офіційних документах, виданих навчальними закладами, державними органами, підприємствами, установами і організаціями, що стосуються сфери освіти і науки, належить до компетенції *Міністерства освіти і науки України*, яке відповідно до покладених на нього завдань: узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та в установленому порядку вносить їх на розгляд Кабінету Міністрів України; здійснює розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних з його діяльністю (абзац другий пункту 1, підпункти 1 та 88 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630).

Актуальні контакти Міністерства освіти і науки України під час воєнного стану розміщено на його офіційному веб-сайті за посиланням: <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/pro-ministerstvo/aktualni-elektronni-adresi-pid-chas-ouennogo-stanu>, а електронна пошта для звернення громадян: ez@mon.gov.ua.

Крім цього зазначаємо, що головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері надання адміністративних послуг, є *Міністерство цифрової трансформації України* (абзац другий пункту 1 Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 року № 856).

На веб-сайті Міністерства цифрової трансформації України вказано номер телефону «ГАРЯЧА ЛІНІЯ Мінцифри України» на час введення в Україні воєнного стану (096) 922 61 27, а також електронну пошту Міністерства: hello@thedigital.gov.ua.

Також повідомляємо, що питання сплати державного мита врегульовані Декретом Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 року № 7-93 «Про державне мито» (далі – Декрет).

Відповідно до статті 1 Декрету платниками державного мита на території України є фізичні та юридичні особи за вчинення в їхніх інтересах дій та видачу документів, що мають юридичне значення, уповноваженими на те органами.

Об'єкти справляння державного мита визначені статтею 2 Декрету.

Податкові органи проводять ревізії та перевірки правильності справляння державного мита, а також своєчасності й повноти внесення його до бюджету в усіх установах, що його справляють (стаття 10 Декрету).

Головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує, зокрема, формування та реалізацію єдиної державної податкової, митної політики, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства є *Міністерство фінансів України* (абзац другий пункту 1 Положення про Міністерство фінансів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 375).

Електронна пошта Міністерства фінансів України для звернення громадян: zvernennya@minfin.gov.ua, а інформацію з вимогами щодо оформлення звернення розміщено на його офіційному веб-сайті за посиланням: <https://www.mof.gov.ua/uk/zvernennja-gromadjan>.

Також, звертаємо увагу, що згідно зі статтею 99 Конституції України грошовою одиницею України є гривня.

Гривня як грошова одиниця України (гривня) є єдиним законним платіжним засобом в Україні, приймається усіма фізичними і юридичними особами без будь-яких обмежень на всій території України для проведення переказів та розрахунків (пункт 3.3 статті 3 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»).

Щодо притягнення до відповідальності за порушення законодавства.

Завданням Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) є охорона прав і свобод громадян, власності, конституційного ладу України, прав і законних інтересів підприємств, установ і організацій, встановленого правопорядку, зміцнення законності, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі точного і неухильного додержання Конституції і законів України, поваги до прав, честі і гідності інших громадян, до правил співжиття, сумлінного виконання своїх обов'язків, відповідальності перед суспільством (стаття 1 КУпАП).

Відповідно до положень статті 9 КУпАП адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність. Адміністративна відповідальність за

правопорушення, передбачені цим Кодексом, настає, якщо ці порушення за своїм характером не тягнуть за собою відповідно до закону кримінальної відповідальності.

Посадові особи підлягають адміністративній відповідальності за адміністративні правопорушення, зв'язані з недодержанням установлених правил у сфері охорони порядку управління, державного і громадського порядку, природи, здоров'я населення та інших правил, забезпечення виконання яких входить до їх службових обов'язків.

Практичне застосування положень КУпАП стосовно встановлення наявності складу відповідного адміністративного правопорушення та притягнення за наявності підстав до адміністративної відповідальності здійснюється відповідними органами, до підвідомчості яких віднесено розгляд справ про відповідні адміністративні правопорушення, у встановленому КУпАП порядку.

Так, частиною четвертою статті 188³⁹ КУпАП встановлена адміністративна відповідальність за недодержання встановленого законодавством про захист персональних даних порядку захисту персональних даних, що призвело до незаконного доступу до них або порушення прав суб'єкта персональних даних, - тягне за собою накладення штрафу на громадян від ста до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності - від трьохсот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого частиною четвертою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, - тягне за собою накладення штрафу від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Статтею 212³ КУпАП встановлена адміністративна відповідальність за порушення права на інформацію та права на звернення.

Так, неоприлюднення інформації, обов'язкове оприлюднення якої передбачено, зокрема Законом України «Про доступ до публічної інформації», - тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення Закону України «Про доступ до публічної інформації», а саме: необґрунтоване віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом, ненадання відповіді на запит на інформацію, ненадання інформації, неправомірна відмова в наданні інформації, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання недостовірної інформації, - тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Обмеження доступу до інформації або віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом, якщо це прямо заборонено законом, - тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від шістдесяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 188³⁹, 212³ – 212²⁴ КУпАП розглядають судді районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів (стаття 221 КУпАП).

Положеннями статті 255 КУпАП передбачено, що у справах про адміністративні правопорушення, що розглядаються органами, зазначеними в статтях 218 – 221 КУпАП, протоколи про правопорушення, передбачені статтями 188³⁹, 212³ КУпАП, мають право складати уповноважені особи секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини або представники Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Також згідно зі статтею 2 Кримінального кодексу України (далі – КК) підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад злочину, передбаченого КК.

Практичне застосування положень КК, зокрема встановлення наявності складу відповідного злочину та притягнення за наявності підстав до кримінальної відповідальності, здійснення правозастосовними органами в порядку, визначеному Кримінальним процесуальним кодексом України (далі – КПК).

Органи досудового розслідування визначені статтею 38 КПК.

Відповідно до частини першої, другої та четвертої статті 214 КПК слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР) та розпочати розслідування. Досудове розслідування розпочинається з моменту внесення відомостей до ЄРДР.

Слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, зобов'язані прийняти та зареєструвати таку заяву чи повідомлення. Відмова у прийнятті та реєстрації заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення не допускається.

Разом з цим зазначаємо, що статтею 161 КК встановлено кримінальну відповідальність за порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної, регіональної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками, а статтею 368 КК встановлено кримінальну відповідальність за прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.

Також статтею 182 КК встановлена кримінальна відповідальність за незаконне збирання, зберігання, використання, знищення, поширення конфіденційної інформації про особу або незаконна зміна такої інформації, крім випадків, передбачених іншими статтями цього Кодексу, - караються штрафом від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними

роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років.

Ті самі дії, вчинені повторно, або якщо вони заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам, свободам та інтересам особи, - караються арештом на строк від трьох до шести місяців або обмеженням волі на строк від трьох до п'яти років, або позбавленням волі на той самий строк.

При цьому зазначаємо, що суб'єктом відносин, пов'язаних із персональними даними, є зокрема, *Уповноважений Верховної Ради України з прав людини*, серед повноважень якого є отримання пропозицій, скарг та інших звернень фізичних і юридичних осіб з питань захисту персональних даних та прийняття рішень за результатами їх розгляду; надання рекомендацій щодо практичного застосування законодавства про захист персональних даних; інформування про законодавство з питань захисту персональних даних, проблеми його практичного застосування, права і обов'язки суб'єктів відносин, пов'язаних із персональними даними (частини перші статей 4 та 23 Закону) (на веб-сайті Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини вказано номер гарячої лінії (цілодобово) 0800-50-17-20 та електронну пошту: hotli@пдп)

Також повідомляємо, що згідно з частинами першою та другою статті 55 Конституції України права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Одночасно інформуємо, що згідно з частиною першою статті 23 Закону України «Про доступ до публічної інформації» рішення, дії чи бездіяльність розпорядників інформації можуть бути оскаржені до керівника розпорядника, вищого органу або суду.

Водночас зазначаємо, що листи Мін'юсту не встановлюють норм права, а мають інформаційний характер.

Заступник Міністра

Олександр БАНЧУК